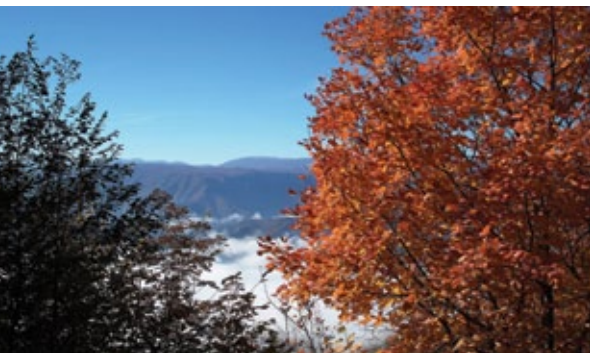

PRIRODNE
VRIJEDNOSTI
OPĆINE
KONJIC

valorizacija
& zaštita

Udruženje
za zaštitu okoline
Zeleni Neretva
Konjic

PRIRODNE VRIJEDNOSTI OPĆINE KONJIC

valorizacija
& zaštita

Ova brošura je nastala sa namjerom poticanja kvalitetnije promocije prirodnih vrijednosti šireg područja općine Konjic, a u cilju adekvatne valorizacije i institucionalne zaštite ovog područja.

PRIRODNE VRIJEDNOSTI PODRUČJA OPĆINE KONJIC

Područje općine Konjic se nalazi u sjevernoj Hercegovini, odnosno u planinskom području Centralnih Dinarida. Ova općina je prostorno najveća u FBiH te sa veoma rijetkom naseljenosti stanovništva. To je uglavnom planinsko područje izuzetnih prirodnih vrijednosti koje je još uvijek nezagađeno i sačuvano u svom izvornom obliku. Visok stepen bioraznolikosti, kao i hidrološki, geomorfološki i drugi prirodni fenomeni koji krasi ovo područje, danas predstavljaju ogroman potencijal – kako sa razvojnog tako i sa ekološkog aspekta. Ipak, ako izuzmemo hidrološke potencijale, ostale prirodne vrijednosti još uvijek nisu prepoznate od strane lokalnih vlasti kao resurs za dugotrajan i stabilan održivi razvoj lokalne zajednice. Aktualnim Prostornim planom FBiH predviđeno je da se skoro dvije trećine teritorija općine Konjic institucionalno zaštiti u vidu dva nacionalna parka (NP Prenj, Čvrtnica, Čabulja i NP Bjelašnica, Igman, Treskavica, Visočica). Ova

činjenica jasno ilustrira prirodne vrijednosti općine, te navodimo neke od značajnijih prirodnih toponima:

- planine: Prenj, Visočica, Bjelašnica, Bitovnja, Treskavica i dr.;
- rijeke: Neretva, Rakitnica, Ljuta, Neretvica, Lađanica, Baštica, Krupac, Bijela, Kraljuštica, Trešanica i dr.;
- jezera: Boračko, Jablaničko i Blatačko.

Iako ovi podaci očito potenciraju prirodne vrijednosti općine i daju smjernice u kojem pravcu bi se trebali okrenuti razvojni prioriteti, lokalne vlasti nemaju jasan stav po pitanju valorizacije i zaštite vrijednih područja. Stoga, ovi prirodni potencijali još uvijek nisu adekvatno valorizovani u razvojnom smislu, što ide u prilog postojećem negativnom trendu raseljavanja ruralnog stanovništva. Osnovni razlozi zašto prirodni potencijali nisu stavljeni u funkciju održivog razvoja, između ostalog, leže u nedovoljnoj promociji prirodnih potencijala, needuciranosti lokalne zajednice, a naročito u dilemi lokalnih vlasti o tome kakav vid razvoja na ovim prirodnim vrijednostima žele da provode.

DILEME U VEZI KORIŠTENJA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI

Lokalne i federalne vlasti već duži period imaju velike dileme u vidu načina valorizacije i iskorištenja pomenutih prirodnih potencijala, odnosno načina razvoja područja na bazi ovih resursa. Sa jedne strane, postoji koncept potpunog iskorištenja postojećih hidroloških resursa u energetskom cilju gradnje velikih hidroenergetskih postrojenja i proizvodnje el. energije, dok sa druge strane postoji koncept održivog razvoja koji bi se zasnivao na održivom turizmu, organskoj poljoprivredi, održivom šumarstvu, eksploataciji pitke vode i izgradnji obnovljivih izvora energije (mini hidroelektrane, vjetro/solarne elektrane, biomasa i dr.). Iako se ova dva koncepta u određenoj mjeri međusobno nužno ne isključuju, ipak se sa razvojnog, sociološkog i ekološkog aspekta znatno razlikuju. Realizacija prvog koncepta bi praktično dovela u pitanje

opstojnost drugog koncepta obzirom da bi izgradnja velikih hidroenergetskih objekata (radikalni građevinski zahvati u prostoru) drastično devalvirala postojeće prirodne vrijednosti, a na kojima se koncept održivog razvoja primarno temelji. Ovakav vid razvoja ne daje dugoročne razvojne šanse ruralnom stanovništvu i potiče trend daljnjeg iseljavanja, iako se u javnosti pokušavaju nametnuti sasvim suprotne tvrdnje. Sa druge strane, koncept održivog razvoja pruža realne i dugoročne razvojne šanse lokalnoj zajednici i ruralnom stanovništvu. Naravno, ovakav vid „održivog“ (zelenog) razvoja bi znatno zaustavio trend iseljavanja lokalnog, ruralnog stanovništva. Također, ovakav koncept razvoja ne zahtijeva velika početna inicijalna sredstva za ulaganje (i time smanjuje šanse za koruptivne radnje), a što nije slučaj sa velikim hidroenergetskim objektima. Mnoštvo pozitivnih primjera iz bližeg i daljeg okruženja daje za pravo zagovornicima ovog koncepta.

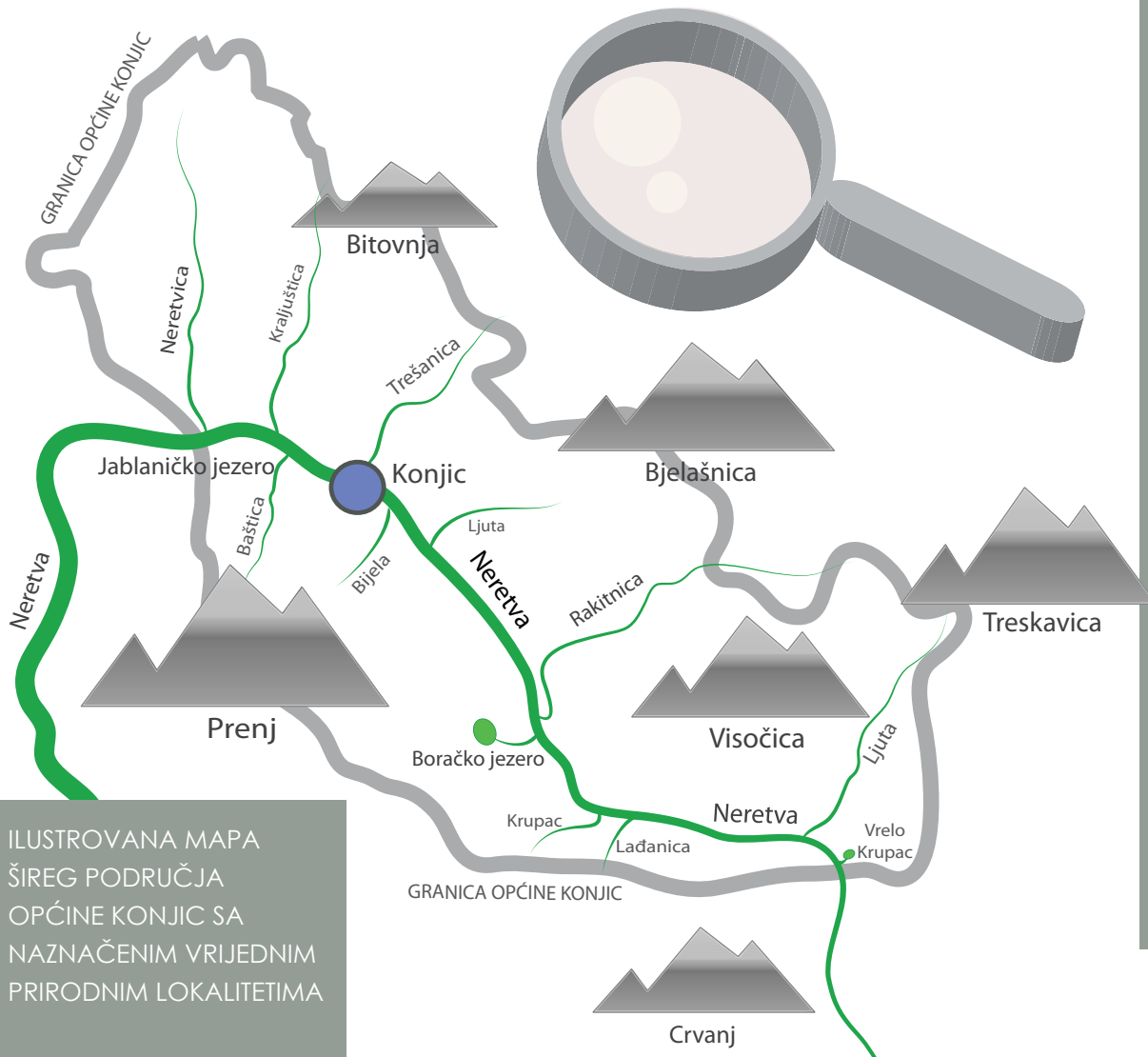

ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI KAO RAZVOJNA ŠANSA

Valorizacija i iskorištavanje prirodnih potencijala na bazi održivog razvoja u direktnoj je sprezi sa institucionalnom zaštitom vrijednih prirodnih područja. Nažalost, iako ideja o zaštiti ovih prostora datira još iz pedesetih godina prošlog stoljeća, a u aktualnim važećim prostornim planovima egzistira više od tri decenije, još uvijek nije došlo do uspostavljanja zaštite. Frapantna je činjenica da na prostoru od cca 1400 km² općine Konjic u ovom trenutku ne postoji niti jedan zaštićeni objekat prirodne vrijednosti na koji se primjenjuju posebne zakonske mjere zaštite i upravljanja. U međuvremenu, ovi prostori su izloženi raznim vrstama devastacije (nelegalna sječa, požari, krivolov, divlja gradnja...) iz razloga što ne postoji zakonski mehanizam koji bi sačuvao ovo područje do konačne zaštite. Sa druge strane, mještani sa ovih područja se intenzivno iseljavaju u gradove gdje najčešće ne pronalaze preduslove za osnovnu životnu

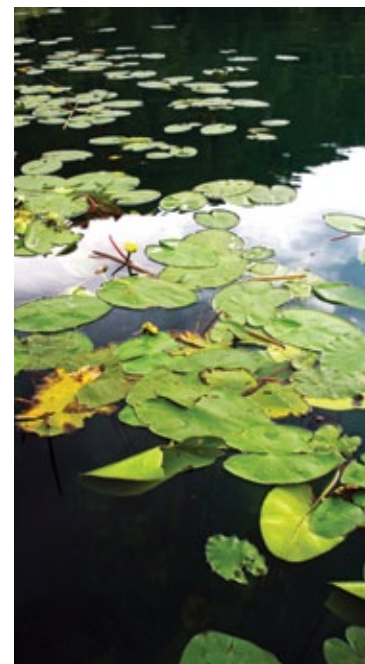
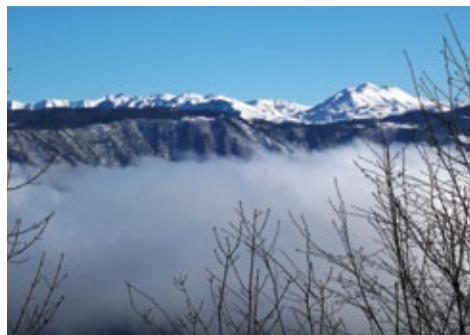
egzistenciju. Izuzetak predstavljaju područja gdje se posljednjih godina „dogodio“ turizam, ali koji uglavnom nije iniciran niti pomognut od strane vlasti i nadležnih službi već je nastajao spontano. Najbolji primjer je nagli razvoj turističkih djelatnosti na rijeci Neretvi (rafting, ugostiteljstvo, ribolov), a koji danas predstavlja okosnicu turističke ponude općine Konjic. Nažalost, lokalno ruralno stanovništvo ima bojazan od uspostavljanja planiranih zaštićenih područja. Njihova bojazan je u pojedinim aspektima opravdana, ali je ipak u većini slučajeva neopravdana, te je plod neinformiranosti. Stoga je potrebno razviti aktivnosti usmjerene ka edukaciji lokalne zajednice o šansama i mogućnostima za dugoročni održivi razvoj na ovim područjima. Promocija prirodnih vrijednosti područja sjeverne Hercegovine – sa fokusom na planirana zaštićena područja na prostoru Konjica i okoline – znatno bi doprinjela prepoznavanju istih od strane šire javnosti, a što bi u konačnici omogućilo valorizaciju, ali i adekvatnu institucionalnu zaštitu ovog prostora.

ILUSTROVANA MAPA
ŠIREG PODRUČJA
OPĆINE KONJIC SA
NAZNAČENIM VRIJEDNIM
PRIRODNIM LOKALITETIMA

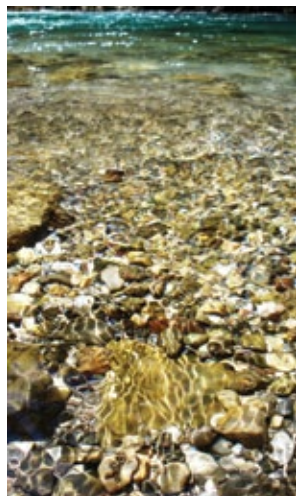
Fotografije koje su korištene u ovoj brošuri napravljene su na širem području općine Konjic, odnosno na lokalitetima koji su navedeni u ilustriranoj mapi područja (Prenj, Neretva, Rakitnica, Bjelašnica, Visočica, Ljuta, Bitovnja, Boračko jezero, Krupac...).

PROMOVIRAJ DOMAĆE PRIRODNE VRIJEDNOSTI

POŠALJI
RAZGLEDNICU

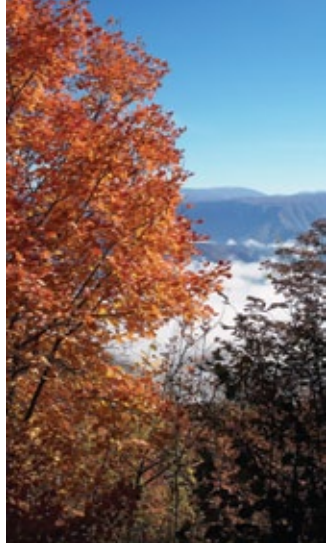

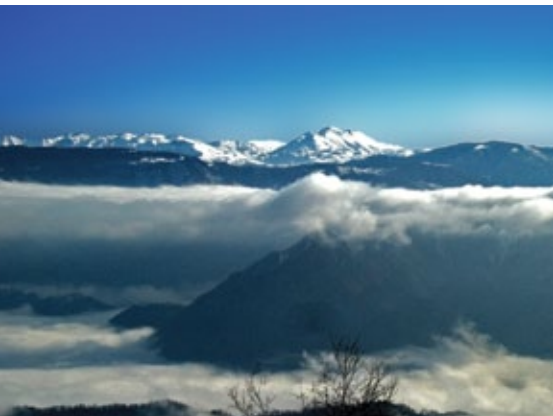

PROMOVIRAJ DOMAĆE PRIRODNE VRIJEDNOSTI

POŠALJI
RAZGLEDNICU

IMPRESUM

Izdavač

Udruženje za zaštitu okoline
Zeleni Neretva
Konjic

Autor

Amir Varišćić

Udruženje Zeleni Neretva Konjic
Omladinska 4, 88400 Konjic
Tel/fax: +387 36 728 470
E-mail: zeleni@bih.net.ba
Web: www.zeleni-neretva.ba

Publikacija je realizovana u
saradnji sa Fondacijom
Heinrich Böll, Ured u BiH

**HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG**
BOSNA I
HERCEGOVINA

Fondacija Heinrich Böll, Ured u BiH
Čekaluša 42, 71000 Sarajevo
Tel/fax: +387 33 260 450 / 260 460
E-mail: info@ba.boell.org
Web: www.ba.boell.org

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji
ne predstavljaju nužno stavove
Fondacije Heinrich Böll